

EDINOST

Glasilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

• V edinstvu je moč.

• EDINOST izhaja 2krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 65 gld., za polu leta 33 gld., za četrt leta 11 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravnitvam in v trafikah v Trstu po 15 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 10 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravnitev, via Torreto, Nova tiskarna.

Vsi dani so pošljaji Uradništvu »via Torreto«. Nuova Tipografia: vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vracajo. Inserati (razne vrste naznanih in poslanic) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Notranjska, vzbudi se!

Kranjska dežela je k ljubu svojej malosti vendar le zelo različna. Malo je celo večjih dežel, da bi se vrstilo v njih toliko različnosti, kakor je to prav v Kranjski. Niti dva bližnjega kraja nista si, bodo si gledé kakovosti zemlje, bodo si gledé pridelkov, živinoreje itd. enaka.

Gorenjska in Dolenjska sti gledé pridelka mnogo bogateji nego Notranjska, dočim Gorenjska v imovitosti presega Dolenjsko in Notranjsko. Najubožnejšo smemo imenovati našo Notranjsko — vsaj kar neki del taiste zadeva. Vendar se je gledé zboljšanja njenega položaja doslej mnogo premalo storilo. V tem smislu se je delalo prav narobe: dočim se je bogatej Gorenjske mnogo pomagalo, pozabilo se je uboge Dolenjske in Notranjske.

Dolenjska se je pričela letos vendar nekoliko živeje gibati in upamo, da ni več daleč čas, ko se z vso resnobo poprimejo ozbiljnega dela. In tako menimo, bil bi čas, da bi se tudi Notranjska vzbudila, ter se poprijela resnega delovanja. Koliko se je pisalo in govorilo v šestih letih o splošnem vzbujenju in napredku Notranjske!

Dim naše slave se je kadil po vsej Sloveniji, in človek bi si bil mislil, da smo Bog zna koliko napredovali, ali da smo se vsaj poprijeli takih pomočkov k našemu delovanju, da óno tudi nekaj sadu doneše. Žal, temu ni bilo tako. Vse to kričanje, ves ta hrup, vse to se je zgubilo v zračnej daljini, enako glasa odmiev.

Podučili smo se pozneje, da je marsikaj drugače, nego smo si mislili poprej. Odprije so se nam oči, videli in sprevideli smo, da naše dosedanje delovanje ni pravo, da ga je treba na vsak način predrugačiti. Da pa stvari na politično polje ne zavlečem, pričeti hočem pri stvari samej. Rekel sem, da je Notranjska — vzlasti del taiste — najubožnija pokrajina v kranjski deželi. Ta del je vipavska dolina,

trnovsko-vremenska dolina in kočanski kot.

Ti trije kraji v Notranjski so nekoliko po zelo majhnih, razkosanih zemljiščih, nekoliko po vremenskih nezgodah in po nerodovitnosti izpostavljeni največji revščini. Z Dolensko si je pa Notranjska nasproti v tem, da kolikor rodovitnejša je Dolenjska mimo Notranjske, toliko na slabejem je pa gledé prometnih žil — cesta in železnica.

Kar Notranjsko zadeva, za nje promet je z dobrimi cestami in železnicami vsaj nekoliko zadostno preskrbena, a manjka je blaga za izvoz. In tukaj se nahaja glavna točka, na katero se hočemo ozirati. Poglejmo samo, koliko bogateji (rekel bi najslabši) so posestniki na ljubljanskem močvirju in večje množine vsakovrstnih pridelkov (vzemimo samo zelje) pridelujejo mimo naših Notranjskih posestnikov. In v poslednjem času se je sama vlada zavzela za nje, ter se močno dela na to, kako bi se močvirje osušilo, da bi zemlja potem večje koristi donašala. Se vedo to osušenje zadevo v prve vrsti deželo, pri čemer bomo vsi prizadeti.

Kaj pa pri nas? — Se kdo meni za nas, se je kedaj kateri domoljub potegnol na pravem mestu za nas, ter obrazložil naše težkoče? — Kar se je v zadevi opeharjenih Notranjskih voznikov zgodilo, to je nam znano, da se je po prizadevanju znanega gospodarja poslanca zgodilo, a za drugo ne znamo.

Toliko bolje nam je pa znano, vzlasti nam, katere zadeva, da se nam mesto braniteljev silijo v deželo ljudje, kateri bi nam radi še to malo življenja, kolikor ga imamo — odvzeli. Komu ni znana pravda, katera se sedaj vrši z sebičnimi Tržačani, kateri hote nam vodo Bistrica-Reko na vsak način vzeti? — Trnovsko-vremenska dolina, skozi katero Reka teče, prav vsled nje je še toliko rodovitna, kolikor je, in tej naravnej do-

broti se je zahvaliti, da pri sedanjem velikej revščini to ubogo ljudstvo vsaj za silo še živi.

Ali vendar, k ljubu temu, da je to pršanje za živenje in obstoj ne le našega, nego tudi oddaljenejšega ljudstva neizmerne važnosti, ni nam vendar znano, da bi se bil kdo potegnol za nas, razen županov, en domoljubnega duhovnika in semterja kakov drug domoljub. O kakovem drugem domoljubnem možu, kateri bi nam bil z svojo besedo, podukom, svetom prisločil na pomoč — ni bilo ni duha ni sluha.

Zdi se nam, da so v enakem smislu nekatere domoljube tudi Dolenjci spoznali, ter jim obrnovi hrbet, v blagost zapuščenega kmetovalca, začeli sami resno delati. Notranjci! ali hočemo mi spati in počivati kakor do sedaj? Ali ni uže skrajni čas, da se sami za svojo ubogo pokrajino poprimemo resnobnega dela? Od mestnih gospodov domoljubov ne pričakujmo prav ničesa. Oni skrbé za povikšanje in razširjenje mesta — za blesk — za nas jim ni mari.

In kaj imamo pokazati od kmetijske družbe — kaj je ona storila za nas? Po resnici povedano, mi ne moremo pokazati ničesa. Nasproti temu so nas imenovali samogoltneže — kakim pravom — ne vemo, kajti znano je, da mi smo vedno le od daleč gledali in nam niso niti ostankov privoščili. V tem pa obstoji prav za prav delovanje naše kmetijske družbe? Mi pri vsem opazovanju nemoremo druzega povedati, nego v tem, da nakupi vsako leto nekoliko ovac i ovnov, juncov in junic žlahtnega plemena. Prve še nekako razdeli brezplačno ovčjerejem, druge pa po dražbi proda, največ Gorenjcem.

Toraj to se pravi širiti umno živinorejo v deželi? Kedor je premožen kakor so Gorenjci in dolenjski graščaki, to se ve da zmirom lahko kupi goveda dobrega plemena, če tudi jo prav draga plača. Ali revniša, Dolenjec in Notranjec tega ne moreta storiti, ampak

dalje sreča druzega in temu poda gornjo suknjo. Oi tedaj se preživlja z svojimi gosli. Kamar je prišel, vse je okolo njega vrelo in vse jelo plesati. Ako je prišel pred kake cerkev in jel na svoje gosli gosli, gnetlo se je vse iz cerkve in plesalo, kakor bi bilo obsedeno. Z eno besedo, njegovo godenje je imelo tako črno moč, da je mogel vsakdo plesati, kdo ga je slišal.

Ne vem zakaj je bil nekdaj vloviljen in obsojen na smrt. Predno se je pa smrtna obsooba izvršila, privolilo se mu je, kakor je pri vsakem navada, kar si je poželel. Njegove gosli, zadnja mu lastnina, bile so mu vzete in za te je prosil, da bi mogel vsaj še jedenkrat gosti.

Pod vešali sedeč je naslonil svoj instrument na ramo in melodični glasovi so se razprostirali po ozračju ter blažilno udarjali na ušesa poslušalcem: vse so se jeli gibati in v malo trenotkih se je smrtni kraj spremenil v veselo plešiščo.

Omeniti nam je, da je, ko je za gosli prosil, le jedna stará baba prosila, nij jih mu ne dovolje, ker kesali se bodo. In ni se motila, celo rablji so popustili svoje morilno orodje na mestu in vrteli se kot vretenec. V tem ko je vse norelo in se vrtelo, vstane Kurent in še lepše brenkajoč na

ko vidita poleg sebe mogočneje teme, umakneta se, ter vrneta prazna na dom. Pa vendar še ni to glavni uzrok, da tem načinom največ žlahtne govedi na Gorenjskem ostaja, nego tudi to, ker so naši gospodarji sprevideli, da tem načinom ne gre, zaradi česa govedo rajše drugemu prepusti, nego da bi ga čez vrednost plačeval.

Razvidno je tedaj, da dela se tem načinom največ za tiste, kateri so pomoči najmanj potrebeni, a nič za tiste, kateri so pomoči najbolj potrebeni. Trpka je nekoliko ta obsodba, a naj se nam na vzame za zlo, kajti opravičena je, in prepričani smo, da bi drugi v enakem položaju se še ostreje izrekli. V prihodnje naj se vsaj po možnosti odpravijo te nedostatnosti, ter naj se ozira tudi na nas, kateri državi in deželi pošteno svoj davek plačujemo.

Ker se uže na premožne ljubljanske močvirce ozir zemlje, in se jim z deželno pomočjo močvirje suši, zakaj ne bi se vsaj po razmerah oziroma tudi na ubogo Notranjsko?

Koliko več goveje piče bi se dalo še pri nas pridelati in koliko stotin živine več rediti, aki bi imeli k temu vsaj nekoliko pomoči.

Ali, kakor uže povedano, nemamo je, vsled česar je tudi trud Notranjskih domoljubov, malo da ne, zaman. Oni delajo samo z dobro voljo, a s praznimi rokami, kar, to se ve, more le malo uspeha imeti. Da se pa temu zlu odpomore, trebalo bi marsikaj, ako uže ne popraviti, vsaj popolniti. Prav tako popolnjenje bi se imelo zvršiti pri volitvah poslancev v deželni in državni zbor.

Nočemo sicer zanikati težavnega položaja poslancev in istina je, da pri sedanjih razmerah se ne da vselej veliko doseči. Ali z vedenimi izgovori, da je vlada zadevo na take in enake težave, da nam naših opravičenih prošenj vsaj za zdaj izpolniti ne more itd. nikdar ne dospemo do najmanjšega cilja. Kedor hoče se izgovarjati, najde izgovorov vedno dovolj, najti

svojimi dobrimi deli uže zaslужiti nebesa.

— Ne, pravi mu Peter, zaslужil jih nisi še, ampak še moreš po svetu hoditi in ne motiti več ljudi z svojimi gosli.

Potem mu Kurent ponudi požirek dobre kapljice iz svoje bariglice, ali poprej mu reče: — Rad ti dam pit iz teje barigle, ali vedi, da kdor hoče iz nje piti, mora se poprej široko razkoračiti. Tedaj mu poda bariglo čakajoč, da bi se napi. Sv. Peter vzame bariglo ter razkoračiši se na široko nagne glavo in začne piti. V tem mu zviti Kurent smukne mejnogama v nebesa.

Nutri pridržali ni se znal kam obrnati; povsod se je bliščalo od zlata in srebra. Slednjič zapazi za nebeškimi vrati suknjo, kojo spozna za svojo. Koj sede nanjo in kadar ga hoče sv. Peter s palico iz nebes izgnati, pravi mu: — Ne spraviš me od tu, ker jaz sedim na svojem. To-le suknjo sem po tvojem ukazu dal ubožnemu človeku, ki me je miločine prosil.

Tako je Kurent okanivši sv. Petra v nebesa prišel ter tam za vrati še zlaj seil.

NB. Enako pravljico si pripoveduje narod na Notranjskem o sv. Roku. Ured.

PODLISTEK.

Iz ust naroda.

V trž. okolici slišal in zapisal Levin.

VII.

Naj tu zabilježim tudi enačico o Kurentu.

Kurent je bil veseljak prve vrste. Še mlad se je navadil kaj lepo gosti na gosli in s temi je prepotoval mnogo sveta. Ko je v onih časih sv. Peter po svetu hodil, sreča ga Kurent z bariglo vino na ramu in goslimi pod pozuh. Ker je bil sv. Peter zelo žejen, prosil Kurenta, naj bi tudi njemu privoščil malo vinske kapljice, s čemer mu Kurent rad ustreže, prosi ga pa, naj bi mu sveti Peter zato zagotovil, da ga v nebesa pusti. Sv. Peter mu samo za to dobroto noče še nebesa zagotoviti ter mu veli, naj bi še kaj dobrega na svetu storil.

Kurent odide po svetu. Potem najde ubožnega človeka in pedari mu, ker ni druzega imel, prazno bariglico. Nekoliko

svoj uškants zbeži ter pusti ples. Ona babura, ki je nedaleč v strani stala, plesati so je začela, če tudi so noge komaj nosile okorno staro truplo, in v plesu zagnala v neko robido. Ko se je sukala, govorila je: — Vsaj sem rekla, da mu nikar ne daje gosil, vsaj sem rekla!

Na ta način je Kurent ub-žal smrti in šel dalje križem sveta. Po cesti idoči vili na nekej ravnini pasode se ove in pri njih pastirja, koji mu ponudi kos črnega kruha, če enkrat zahrena. Kurent njegovej žalji ustreže in jame s prsti prebirati svoj instrument. Kakor bi iskra skočila vanje, začele so s pastirjem vred plesati vse ove, dokler niso vse zabredle v robido ter si tu vso volno razcenjale.

Kurent se tedaj o-pravi. Prišedši v neko vasioč dobi od nekega kmeta v dar drugo bariglo vina in sklene iti iskat sv. Petra. Ko dospè do nebes, zagleda ga, stoječega na nebesnih vratih s ključi v rokah. — Storil nisem mnogo dobrega — misli si tedaj — pa vendar mislim, da sem z svojim zemeljskim potovanjem zaslužil nebesa, — in pribuža se sv. Petru.

— No, Kurent — pravi mu ta — kako je kaj? si storil, kakor sem ti ukazal? — Mnogo nisem storil — odgovori mu Kurent — pa vendar mislim, da sem si z

a prav temu morali bi naši poslanci lek.

Zatoraj je neobhodno potrebno, da v bodoče naročimo našim poslancem, da bodo odločno terjali naša prava. Vsakemu svoje, to je pravica in za njo se potegnoti naj ne bode nikogar strah. Razdenejo naj se naše bolezne, kaže naj se na naše rane in zahteva naj se za iste izdatnih zdravil.

Izposlujejo naj nam za vsako leto nekoliko podpore v pozidu sadjarstva, vinarstva, živinoreje, osušenja mokrotih travnikov iti. Isto tako nam je gledati, da se bode od strani kmetijske družbe priodeljevanju podpor več na nas oziralo. Gotovo je sicer, da kmetijska družba pri tej malej podpori, katero dobiva, ne more vsem ustreči, ali nekoliko več bi se vendar dalo storiti.

Da se bi pa to vzlasti glede Notranjske zgodilo, trebalo bi pravila kmetijske družbe tako prenarediti, da bi pri izvolitvi odbora bil vsak okraj primerno zastopan. Kakor je sedaj kmetijska družba ustrojena, nam tudi pri najboljšej volji ne more dosta koristiti. Kaj za korist Notranjske stori ud kmetijske družbe, kateri naših teženj niti od daleč ne pozna, koliko manj v istini? Kako hoče on tedaj priporočati za nas to ali drugo ali obrazložiti naše potrebe, ko niti naše pokrajine ne pozna.

Kakor rečeno, vsak okraj naj bi imel primerno število odbornikov pri kmetijski družbi, kateri naj bi pa bili z obhodi in dopisovanjem s županstvi in duhovskimi uradi v vednej dotiki. Na podlagi dobljenih podatkov bi stavili lahko predloge in prepričani smo, da bi se nabralo toliko koristnega gradiva, da bi ministerstvo bilo nekako prisiljeno — vzlasti našej kmetijske družbi zdajnejše podpore podejlevati.

V ta namen bi pa trebalo brez odlašanja začeti delovati. Vzlasti nam Notranjcem ni več odlašati, ampak začeti in samostojno delovati v pozidu našega blagostanja. Nam je tako rekoč dolžnost še posebno delati v blagost našega obubožanega ljudstva, kajti le v resnici potrebnim ima pravico prosliti.

Poslužujmo se tedaj te dolžnosti in pravice; naše poslance tako rekoč silimo, da se pri vsakej priliki na pravem mestu potegnejo za naše koristi. Tudi delujmo na to, da se zastareli sistem kmetijske družbe tako prenovi, da bodo imeli lahko svoje prave zastopnike pri njej, kar bi nam gotovo več koristilo, nego vse speče kmetijske podružnice. Potem bi se nam netrebalo bati, da bodo vedno poslednji, ampak potovi bi si bili, ako uže ne večjega, vsaj manjšega dobička.

Na delo toraj, Notranjci! Narod se opomore in gotovo ne pozabi, komu je hvaležnost dolžan!

Čič.

Politični pregled.

Notranje dežele.

CesarSKI patent od 23. t. m. razpušča državni zbor ter zaukujuje nove volitve.

Cesar se jutri napoti v Budimpešt, da odpri deželno razstavo. Vršile se bodo tam velike slavnosti.

Cesar je daroval mnogim pravoslavnim cerkvam v Bosni bogato in krasno cerveno opravo. Vsi ti darovi, ki so vredni 20.000 gld., uže so se poslali z Dunaja v Bosno.

Vnanje dežele.

O angleško-ruskem razporu imamo te le vesti od 24. t. m.: »Daily News« pravi: Pogajanje z Rusijo še ni popolnoma brz vsega upanja. Mirno poravnjanje težav je odvisno od tega, ali bo mogoče mejo dočiti na širšej podlagi. »Times« pravijo,

da je malo upanja, da Rusija Angleškej naproti pride. Ako druge velenosti želje, da se odvrne vojna, ki mora uničiti na tisoči ljudi neutralnih držav, prav bi storile, da Rusijo primorajo, da stavi take predloge, katere morejo angleški ministri brezi sramote preudariti. — 25. t. m. piše »Standard«: Iz Tirpula se od 20. aprila počela, da Rusija pošilja močna vojaška krada od hvalinskega morja na avgansko mejo. »Times« naglašajo, da se stanje o avganskem prašanju ni zboljšalo. Upanje, da se ohrani mir, omajalo se je celo v diplomatskih krogih. Da rueska vlada želi vojno in nalašč vse opušča, kar bi vojno oživnolo, to prepričanje raste pri nas na Angleškem in tudi v zunanjih deželah. — Ruski vojni minister je izdal ukaz, da se imajo nižji častniki v vseh polkih pomnožiti. — Vojvoda Connaught, ki je hotil Simlo (poletno prestolnico indiških namestnih kraljev) zapustiti in se na Angleško vkreči, dobil je od angleške vlade ukaz, naj v Simli ostane, ker je vojna skoraj neizogibljiva. Poroča se tudi, da se je sklenolo, naj se zbere vojska v Kveti, strategično važnem mestu blizu avganske meje. — 26. t. m. poročajo »Times«, da je grof Kalnoky rekel: Akose Angleškej posreči zvezas Tučijo, potem bi bil mir v nevarnosti. — Moskauer Ztg. pa govori za mir, ker bi obema državama bilo koristno, da se pobogati in skleneti stalen mir.

27. april je prinesel zelo vznemirjavajoče vesti. »National Ztg.« poroča, da se v diplomatskih krogih govori o pismu ruskega nemškemu cesarju, v katerem naglaša, da je zelo upadlo upanje, da bi se mir ohranil. — »Standart« pravi, da ruski odgovor na zadnje angleško pismo ni ugoden. — »Times« govori o angleško-ruskej vojni in pravijo: Če bo moral Angleška meč izdreti, rabila bo orožje tam, kjer bodo udarci najbolj boleli. V boji na smrt in živenje z Rusijo ne ubrani turške vlade protest, da ne bi angleško brodovje prodrl v Črno morje. Še so krati, na katerih se more Rusija raniti in se najdejo zavezni, Rusiji starji sovražniki. V dolgej in dragej vojni bo evropskim velenlastim teško ohraniti neutralnost. — Reuters Bureau pravi: Vojna mej Angleške in Rusijo je neizogibljiva. Govori se, da car odpotuje v Moskvo in tam izda manifest.

Mej francosko in egiptovsko vlado in tedaj posredno tudi mej francosko in angleško je vstal velik razpor. Egiptovska vlada je namreč zatrla v Kahri izhajajoči francoski časnik »Bosphore Egyptien«, ker je zagovarjal mejnarođne interese in sezanje gorko potezal. Zaprl so tudi silom tiskarnico, v katerej se je ta časnik tiskal, če tudi se je francoski zastopnik temu ustavljal, a njegov protest ni imel nobenega vseha, ampak zastopnik sam je bil hudo razčlanjen, ker so ga suvali, ko so v tiskarnico vdrl ter jo zaprli. Vsled tega je francoska vlada svojemu zastopniku ukazala, naj oficielno občevanje z egiptovsko vlado pretrga in Kahiro zapusti, kar je zastopnik tudi storil. Poleg tega pa je francoska vlada tudi izrekla, da ne potrdi zadnjih flotančnih sklepov v prid Egipta in da si pridržuje svobodno postopanje. Vsled tega razpora bo skoraj gotovo moral Nubar paša odstopiti; angleška vlada, če tudi ni imela čistih rok v tej zadevi, ne bodo ga mogla vzdržavati, ker bi ostala sama; vsej Evropi je namreč na tem ležeče, da se reši egiptovsko finančno prašanje in francoska vlada ima na to velik vpliv.

Italijanska vojska je bila pri Masavabi tepera, tako poroča Agence Havas 25. t. m. Italijanski časniki te vesti doslej še niso preklicali — Agenzia Stefani pa ima vest iz Suakima od 24. t. m. po kateri so Italijani 21. aprila posečli Arkiko.

Francozi in Kitajci so se pomirili. Kitajski komisari so se napotili iz Hongkonga v Hanoj, da se sklene stalen mir.

Na Kitajskem v deželi Juman so zopet začeli proganjati kristijane in to ne le kitajske sporebrnence, temuč tudi katoliške in evangeliške misijonarje, ki so bili na ukaz namestnega kralja Cheng-Kong-Pao pomorjeni.

Uporniki v srednji Ameriki so pretilli, da napadejo vlastnino severno-ameriških držav, vsled tega jih je zgrabil vojaški oddelek zveznih držav in več upor-

nih voditeljev ujet; francoski konzul pa je zoper to postopanje protestiral; Amerikanci se tega protesta pač ne ustrašijo.

DOPISI.

Komen, 21. aprila. — V Komnu se je ustanovilo pevsko in brašno društvo »Lira«. Namen društva je: gojiti umetno narodno in cerkveno petje, ter podajati svojim pevajočim in nepevajočim udom iobre časnike in knjige, s pripomočjo kajih si dolični kralijo čas in srkajo iz njih dobre nauke. — V ta namen si je društvo naročilo 10 slovenskih časnikov, narodno knjižnico itd. Lira broji danes 80 udov.

Društvo je zborovalo 12. t. m., ter si izbrallo ta dan tudi svoj stalni odbor, kateri bo gotovo skrbel, da se bode »Lira« vsestransko širila na poštenje narodnej poslagi, brez kakih morda druge tuje prisnosti. V odboru so izvoljeni č. g. I. Doljak dekan predsednik, Jos. Kavčič c. k. bležnik podpredsednik, A. Strekelj blagajnik, Jos. Švara tajnik, g. Luznik pevovodja in gg. Kofol in Prele sta odbornika.

Ni dvomiti, da bi društvo »Lira« zgrešilo svojo narodno pot pod tacim vodstvom, ker društvo ima na čelu čestitljivo mož, ki sta osivelja v boju za blagost, omiku, narodno čast in slavo. Z volitvijo tach mož pa je društvo pokazalo, da vēceniti zasluge narodov poštenjakov in čestitljivo starost!

»Lira« si je najela pri g. Bandelju »dom«, kder bode imela nemotena dvakrat na teden svoje pevske vaje. Ta prostor uporabi se tudi za čitalnico, kjer si bodo z dobrim berilom vsi Liraši kralili čas, bistillum in blažili srce. »Lira« bode pravo narodno birališče vseh narodno-poštenomislečih, če tudi so v kmečkih suknji, kateri ni povsod in vsem prav po volji. Ona ne bode nikomur odtegovača prilike popoljšati se, ker dobro zna, da nikdo še popolen ni.

Da bode naše društvo imelo obstanek, ni dvomiti, ker posebno pevce veže tesna vez ljubezni, dokaz temu je gotovo uže 22 let obstoječi pevski zbor, ki je od svojega rojstva do danes vedno zvesto skrbel za lepo narodno in cerkveno petje v Komnu. To se vč, ta zbor se je vsled smrti mnogih pevcev zlatno pomanjšal, a lansko leto se je tako pomnožil, da šteje sedaj 22 pevcev in nadejati se je, da se zbor še popolen ni.

Kako potreben je pevski zbor v takem kraju, kakor je Komen, tega mi pač ni treba omenjati, bodisi pa uže v cerkvi ali zunaj cerkve.

In prav iz tega ozira je dolžnost vsega rodoljuba, da podpira »Lira« s svojim pristopom, da bode tem lažje izvrševala svoj namen, kajti, če »Lira« pada v Komnu, tedaj utihne gotovo pri nas lepo cerkveno petje in umetno narodno. Pomagajte tedaj vse narodnjaciu poštenjacu pripenjati naše »Lira« srebrne strune, da bodo narodu in Bogu brenkale na čast. Njih glas naj spodbuja nas k narodnemu vstajenju, branji naš nas pred sovražnim navalom. Glas »Lire« bodi mil nam, a ta glas vragu naj bo strahl!

Na zdar!

Lep dan se je prismijal Šmarcem v nedeljo, kater bi jih bolj spodbujal k njihovemu namenu. Prijetno je sijalo solnce in ogrevalo praznični pomladanski dan. Po blagoslovu se je zbraja množica vaščanov pred hiso, kjer je čitalnica. Najprej je šmarska godba šla okoli vasi, ter raznala pridete. Hša, kjer je čitalnica, bila je zunaj okrašena s cesarskimi zastavami in slovensko trobojico. Soba, kjer so bili vaščanje, bila je okusno napravljena. Cirske počobe so bile okrašene z zastavami in zimzelom. Dvorski potobi, cesarjevič Rudolf in cesarske Štefanije je darovala gospodinina Katinka Modrijan in nekaj drugih oprav, za kar je vsi srčno hvalo izrekamo. Mejdtem ko so se uje zbrali v čitalničnem prostoru, počastil jih je z svojim pohodom čestiti gospod dekan Šlakar, izvoljen predsednik šmarinske čitalnice. Pred vsem je godba zaigrala lepo donečo carsko himno, da je vsakemu srce od radosci poskakovalo. Potem se je potrudil g. Gerdić, izvoljen tajnikom, ter jako lepo govoril. Poznalo se je poslušalec na obrazu, da so bili ganjeni. Po dokončanem govoru je prebral g. podpredsednik Ivan Prodan potopite zakone čitalnične.

Da bi vse to suho ne bilo, zaigrala je godba vmes večkrat kakšen napev slovenskih pesnic in tudi nekaj petju smučul. Koncem je še odbornik Anton Glavina povedal par smešnih.

Nazadnje je gospica učiteljica Rinka Koren kmetom na srce govorila in jim priporočala, naj zahajajo pogostoma v čitalnico, naj berejo časnike, ker to jim priporoča tudi v kmetiških potrebah, ne pa samo k omiki in blagostanju; ob enem se je izjavila, da se hoče potruditi, da jim bode iz časnikov razlagala in brala, kar sami ne znajo. Potem je zopet g. Jakob Gerdić ostal in jim še enkrat gorko priporočal, naj se temu udajo in pred vso množico hvalo izrekel prej omenjene gospici za nje trud. Svoj govor je sklenil z besedami: »Naj živi presvitli cesar Franc Josip I. Z navdušenim srcem je zagrmelo mnogo glasov in godba je zopet zasvirala cesarsko pesen.

Zunaj se je uže mračilo, a veseli Šmarci niso zapazili, da lega mrak na zemljo. Za lepim dnevom je prišla lepa noč. Luna na jasnem nebu je razsvetljala noč. Kdo bi se tedaj ne veselil? Tudi Šmarci so se par k atov zasuknili in si bolj v spomin vložili oni dan. Tedaj na nogel Ne bodeš se imenovala več tužna, ampak vesela Istra. Tudi tebi se rode možje, ki te spravijo po konci, da bodeš enak drugim pokrajnim.

Saj je dovolj potri slovenski roč. Vse britko gorje se je razlilo ob prejšnem času na slovenski narod. V resnicu, slovenska zgodovina je pisana s solzami in na čelu nosi pečat tuge in bolesti. Elegija je, katero opevijo osoda nad gomilami naših očetov, ali pa tudi oda, ki vzbuja davnim očakom vredne potomce iz minolosti. Radovljeno in potrpljivo je trpel naš narod vse britkosti, ter se krepko branil tujemu vplivu do denašnjega dne. To je ista prečudna moč, ki je navdajala in še navdaja narodne boritelje; to je ona prečudna moč, iz katere se je porodilo tukih slavnih mož, delajočih za narodni razvitek in občeno blagost. — In glej, temni mrak minolosti je izginjal in zlato-rumene žarki razširja sejanjest, da bi nas obsevala z bliščo roso prihodnosti. Skozi vse goste in temne oblake, ki še zakrivajo dandanes vedro nam nebo, sijajo nam uže solnce boljšega upa. In solnce konečno vse oblake popolnoma razstopi, kajti zastonj ni tekla kri naših očetov, zastonj se ni delalo v stoljetjih, zastonj ni živilo toliko slavnih mož. Res lepo je videti narod, ki se polagoma izobražuje, ter na tak način prilagaja svojemu namenu. V dosegu tega je treba neuornega delovanja.

Podlaga temu je šola in pojučljivo branje. Saj branje je edini ščit našega prida. Veljava naša leži v narodnosti, koje glavni znak je domači zvok. Bodimo tedaj ponosni na svoj jezik. On naj bode naše glasilo v domačiji v vseh naših družbah in pogovorih. Ne porivajmo svojega domačega jezika v zakotje, ampak spoštujumo in ljubimo naš najdražji zaklad, saj: »Kdor sam sebe ne spoštuje, pravi star a resničen rek, ni vreden, da bi ga drugi spoštoval!« Bušimo, ter kažemo nevednemu krepkost in krasoto našega jezika, ter ne zabimo, da smo otroci majke Slave in govorovo se vresničijo pesnikove besede:

•Narod tvoj ni dan smrti,
Tvoj je dan — vstajenja!

Podgrad, 27. aprila. — Vsakdanje so tožbe, da je Istra zapuščena, zanemarjena, prezirana, da se stavi pustolovje vladajoče stranke nad vse. Italijanski potopidi je tako malo mar, ako Istrski kmet vedno bolj pesa. Vsaj ima on naglavni greb, da je rojen Slovan. In kolikor bolj je ta Slovan tlačan, suženj, »čovo«, toliko lepše cvetajo karnjelske marjetice.

Nerazumljivo je bilo, da je vlada take razmere gledala mirnim okom. A zlaj bi reči, da hoče vendar nekaj storiti za kmata, ki je, ako se razmere prav presodijo, prvi gospod v Istri. Dela se sicer kako počasi — rekel je enkrat on, ki ne plačuje hišnega davka in je devet let čez plot lezel.

a bodimo zadovoljni za zdaj vsaj s tem, da vidimo dobro voljo. Morebiti bode s časom vendar kaj.

Dolgo je trehalo, da je vlada razpršila ono gospodsko družbo v Rovinji, ki se je norevala z brižnim kmetom, češ, mi skrbimo za te. Dolgo je trehalo, da je vlada izposlovala pri italijanski večni deželnega zborna, da je ta sprejela postavo o kmetijskih zadrugah in deželnem kulturnem svetu. Ali vendar se je oboje zgodovalo po minih nekaterih letih. E par si muove.

Postava je sicer pomankljiva, nekoliko nepraktična, ker razmeram neugodna. Po posebno nejasna je v tem, kdo sme k zadrugi pristopiti. Jasno pa je izražena dolga, ako se osnuje n. pr. zadruga za občino Materijo in v Materiji stanuje gospodar, ki ima svoje posestvo v Podgradskoj občini, da on ne more pristopiti k zadrugi. — O nejasnostih pa ima zadnjo besedo vlada in upajmo, da bude razsaja kmalu v korist. Vsaj je ta postava nje dete, a krstilo se je to dete brez ugovora v največji naglici, ker je bila nevarnost za njega življenje velika.

Včeraj smo bili v Materijski šoli zbrani, da se posvetujemo o ustanovljenju kmetijske zadruge za Podgradski okraj. Potovanli učitelji kmetijska g. prof. Kramar je došel iz Trsta ter zbranim okolo 40 gospodarjem razlagal novopostavilo in pomen in potrebo kmetijskih zadrug. V lepej besedi je prečital in »po domače« razjasnil g. Zupančič pravila, katera naj bi služila zadrugi. Skleneno se je vlad predlagati, naj se ustanovi ena zadruga za vse solijski okraj. Pristop k zadrugi je naznani prej 30 gospodarjev iz Materijske občine. Enaka posvetovanja naj bi bila v kratkem tudi v Podgradski in Jelšanske občini in ko bode vse pripravljeno, sklicej naj se prvi veliki zbor in voli odobri.

Obžalovali smo, da je bil Materijski župan g. Kastelec zadržan po uradnem opravlju v Hrbeljah in se ni mogel udeležiti posvetovanja. A preprčani smo, da ta upravi mož kot pravi rodom ljub vso svojo skrb obrne v to, da se zadruga ustanovi, ojači i cvete na prospehi našemu siromašnemu kmetu, za katerega žrtvujmo se vse brez razlike v najlepšej slogi. Kmet je steber vsemu. Rešimo njega iz sedanjih zadreg, in rešili smo i naš narodni obstanek.

Iz Kamnika v 23. dan aprila 1885. Zopet je prišla k nam ljuba spomlad. Listovice, pomladi oznanilke, švigači pod sinjim nebom. Pustovke si zibaje šečejo hrane. Naš marljivi kmet je prijal za plug ter pridno orje in seje, da bode imeli za bodočo zimo dosti živeža. Sam Bog nam daj lepih dni, da budemogli vse obdelati in da bi bila dobra letina, ker verujte mi, potreben smo vsega. Davki rastejo in letine so vedno slabše. Kmetje so pričeli sekati gozdne in ko jih posekajo, kaj bode potem? Zakaj ne bi tu vlasta posegla se svojo mogočno roko in zbrani nadaljnega izsekavanja? Saj to veleva godzni zakon. Najbolj gola se kaže nam tuhinska dolina. Vsak dan gre voz za vozom lesa v Ljubljano in rast ni obila. Čemu se tu ostreje ne gleda. Izsekani so celi rebri, tako, da se koj spozna, kateri kmet je marljiv in kateri zapravljivec. Ni mi misel danes to bolj natančno razpravlji, ker hočem o tej zadevi drugič poročati, ali preiti hočem na drugo polje, na polje podučno-zabavno.

Kakor je pomlad pri nas vse oživila, oživila je tudi našo čitalnico, ki potrebuje več pozornosti in več zanimanja. Naši dilettantje so k ljubu vsemu nasprotovani in k ljubu vsem ženskim intrigam spravili na oder igro »Cvrek«. Da je bil Cvrek už enkrat igran pred dobrima davnimi letoma in to z jako dobrim vesepom, to ni zadrževalo naših marljivih dilettantov, da so še enkrat igrali. Igra sama ob sebi je joko težavna, nekoje naloge so celo nevhaležne, vendar so jih naši dilettantji izvršili posebno dobro. V prve vrsti mi je omeniti gospice Franje Medvedove, ki je toliko pozrtovana, da jo smem staviti vsem našim gospicam v izgled. Ona se ne strasi nijedne naloge in je radi tega tudi obče priljubljena in spoštovana. Slava je! Staro Šrdano je predstavljala g. M. Petrič tako izredno dobro, da bi delala čast večjemu odru. Občinstvo je obvezno posebno odlikovalo. G. J. Fajdiga je ustvarjen za Bujan in M. Ozbič, kakor tudi Jož Stelle, bila sta popolnoma na svojem mestu. Mati Bujanka, ki nam je pomagala v zadnjem trenotku iz zadrege, bila je kot nova igralka izvrstna. Gospica Škarjeva in Ozbičeva, kakor tudi vsi drugi igralci so igrali spremno. Smem reči, da je bila vsa igra dobro igранa, osobito drugo dejanje. Kar je najbolj ljudstvu dopadal, to je bila narodna noša. Kako lepo je to pristojalo našim deklincam in mladencem! Občinstvu bi pa svetovali, naj se v večjih številah udeleži takih iger, ki imajo kaj jedra v sebi, ne pa zahtevati samih burk in šaljivih iger. V takih igerih si pridobičlovek kaj koristnega, mej tem, ko se pri zadnjih le smeje. Več soli Kamčanom, intrigantom pa zasramovanje.

Domače in razne vesti.

Odlikanje. Cesar je namestništvenemu svetovalcu in načelniku računskega oddelka pri tržiškem deželnem namestništvu Aleksandru vitezu Lušinu v priznanje njegovega dolgoletnega, zvestega in izvrstnega službovanja podelil red žezle krone tretje vrste.

Volitve v državnem zboru so razpisane. Volili bodo v Trstu; prva volilna skupina 29. maja; druga volilna skupina 1. junija, tretja volilna skupina 7. junija in trgovinska in obrtniška zbornica 10. junija, vsaka skupina enega poslanca.

Na Goriskem in Gradiščanskem. Volilni razred kmetijskih občin. Volitev volilnih mož v kmetijskih občinah se ima o pravem času izvršiti. Izvoljeni volilni može sodnih okrajev: Gorica, Kanal, Ajdovščina (volišče Gorica); Tolmin Črniče (volišče Tolmin), Sežana, Komen (volišče Sežana) bodo v omenjenih voliščih 29. maja volili enega poslanca.

Izvoljeni volilni može sodnih okrajev: Gorica, Kormin, Cervinjan in Tržič bodo tudi 29. maja volili v Gradiški enega poslanca.

Volilni razred mest. V ta razred uvrščeni kraji, in sicer: Gorica, Kormin, Gradišča, Cervinjan, Tržič, Oglej, Grad, Tolmin, Bolec, Koborš, Kanal, Ajdovščina, Sežana bodo volili 2. junija enega poslanca, vsak teh omenjenih krajev je zase volišče: Volilni razred trgovinske in obrtniške zbornice. Trgovinska in obrtniška zbornica v Gorici voli enega poslanca z volilnim razredom mest vred in bo volila 6. junija v Gorici.

Volilni razred velikega posestva. Volilci velikega posestva vse goriske in gradiščanske mejne grofije bodo volili 8. junija v Gorici enega poslanca.

V Istri. Volilni razred kmetijskih občin. Volitev volilnih mož v kmetijskih občinah se ima o pravem času izvršiti. Izvoljeni volilni može sodnih okrajev: Poreč, Matavun, Buje, (volišče Poreč); Koper, Piran, Buzet (volišče Koper); Vodnjan, Pula, Rovinj (volišče Vodnjan) bodo v omenjenih voliščih 29. maja volili enega poslanca.

Izvoljeni volilni može sodnih okrajev: Pazin, Labin (volišče Pazin); Voloska, Podgrad (volišče Voloska); Krk, Cres (volišče Krk); Lošinj (volišče Mali Lošinj) bodo tudi 29. maja v omenjenih voliščih volili enega poslanca.

Volilni razred mest. V ta razred uvrščeni kraji, in sicer: Poreč, Koper, Piran, Rovinj, Buzet, Isola, Milje, Čitanova, Umag, Matavun, Buje, Vižnada, Pazin, Labin, Plomin, Vodnjan, Pula, Lošinj, Mali Lošinj, Veliki, Cres, Krk, Voloska, Kastav, Lovran, Moščenice bodo 2. junija volili enega poslanca; vsak teh omenjenih krajev je zase volišče.

Volilni razred trgovinske in obrtniške zbornice. Trgovinska in obrtniška zbornica v Rovinji voli enega poslanca z volilnim razredom mest vred in bo volila 6. junija v Rovinji.

Volilni razred velikega posestva. Volilci velikega posestva bodo volili 8. junija v Poreču enega poslanca.

Gledé volitev v mestu Trstu in okolici izda te dni mestni magistrat potreben poduk s posebnim razglasom.

Volitev na Kranjskem bodo, in sicer v kmetijskih občinah 28. maja, v mestih in trgih 2. junija, trgovinska in obrtniška zbornica bo volila 3. junija, veliko posestvo pa 5. junija. Natančne določbe zastran kraja, dne in ure, od kdaj in do kdaj se imajo oddajati volilnice, naznajo se volilcem na poverjenicah.

Razpisane službe. Pri deželnem sodišču v Trstu je pet služb za paznike prostih. Plače je 300 f. in 138 f. službeno doklade. Prošnje je treba do 5. junija t. l. vložiti na predsedništvo deželnega sodišča.

Seja odbora Edinosti in shod narodnih društev v Skedenju zadnje nedelje je delal vso čast društvo Edinost in pokazal svetu veljavno tegu društva. Ljudi se je v Skedenju še vedno zbralo, nego pri Lovcu, kajti prenapolnjene so bile vse mnoge gostilne skedenjske; ali glavni stan je bil v gostilni g. Sancina Nemca. Tam se je zbralo dosti nad 1000 ljudi, ki so zasedli vse prostore v hiši, na dvorišču in vrtu. — Odbor je imel v posebnej sobi svojo sejo, katere so se udeležili tudi zaupni može I. okoliškega okraja. Pred vsem je predsednik g. Nabergoj razjasnil ponen in nalogu denašnjega posvetovanja ter povabil zaupne može, naj odboru nasvetujejo nekoliko takih volilcev, kateri bi bili sposobni in zanesljivi, da jih odbor sme izvoliti v lokalni odbor. — Izvolilo se je potem okolo 50 volilcev v omenjeni volilni odbor (imenoma prinesemo v kratkom).

Na to je odbor sklenol, da bode imeli v nedeljo 3. maja svojo navadno sejo v **St. Križu** v prostorih ondotnega vinoteka, nega društva in na posledje je sklenol odbor, da bode imelo društvo Edinost drugo nedeljo maja, to je 10. prih. meseca **javnobni odborni zbor v Lindaru poleg Pazina**. Duevni red naznamo prihodič.

Po končani seji se je všečla veselica. Ko se je g. Nabergoj pokazal na dvorišču zaorila je množica gromoviti »živio«, in

»Evviva« Nabergoj! (bilo je namreč tudi mnogo Italjanov od patriotičnih italijskih društev iz Trsta). Mej petjem in govor se je potem nasajevala veselica. Napivalo se je večkrat Nabergoju, kateri se je zahvalil in napisal patriotičnemu društvu »Austria«, ki je Slovencem pravčno in prijazno. Kakor navadno, pela se je tucesarska himna iz tisoč gril in navdušenje je pri tej priliki prikelipo do vrhuncu.

Teknivali ste v petju dve pevske društvi: »Zora« z svojim mešanim zborom in »Slovanska Vila« (domače Skedenjsko pevsko društvo), eno in drugo društvo je pelo izborno.

Nekoliko pred 8. uro zvečer se je vrnalo vse društvo s gotovo kakih 600 ljudi lepo v parihi v Trstu: naprej pevci, za njimi pevkinje, potem pa usje raznih društev slovenskih in italijanskih. — Kolikor dalje se je pomikala ta množica, toliko bolj je rastla, tako da je po mestu marširalo už do par tisoč ljudi. Vsa ta množica se je ustavila na lesnem trgu in tam zapela cesarsko himno; v hipu je bil tudi ves trg napoljen z ljudmi. Marširala je potem vsa ta ogromna množica pevajoč sklop Corsia Stadion do javnega vrtu in še le tam se je razkropila. Slišali so se klici: »Smrt Cikoriji«, »Abhasso Mauroner«, »Abhasso «L'Alabarda». Iridentarji so bili tisto, ali njihovi listi se strašno repenčijo, radi bi smeli Slovence, pa ne morejo skraviti svoje jeze. Kakor se vidi, v Trstu vsak dan bolj vrča postaja, Cikorija je morda celo koristila.

Odbor političnega društva Edinost naznana vsem tistim, ki so se oglasili, da bi radi postali pristojni v Trstu, in so dotične prošnje uža pripravljene. Naj torej prosili pridejo prej ko prej v ureduščvo lista Edinost, da prošnje podpišejo in da se potem vloži.

L'Indipendent dela nam strah z Mauronerjem, češ da je močan mož, da je 6. čevljev visok. To mu verujemo, saj je bil Goljat še več, pa vendar ga je mali David ubil. Poznamo, še bolj dolgih publoglavcev od Mauronerja; znano pa je, da manjši ljudje imajo bolj goste možgane, prav dolgi pa jaka vodene. Kaj bi se Indipendent, katerega stranka obstoji včinoma iz takozvanega hrabrega (na borsu) naroda, po robi postavljal in Nabergoju in našemu uredniku »S punji« grozil. — Boga naj zahvali, da njega in njegove priznence brani policija one vlade, kateri on iz same hvaležnosti vsak dan zlačuje kako poleno pod noge. Da ni potrebljive vlade v Trstu in da ona pripusti L'Indipendenteju in njega svojat Slovenscem, gotovo ta list ne bi živel 24 ur. — Smešno je torej bahanje z dolžino Mauronerjevo. — Mi poznamo še daljšega moža od Sior Poldeta, pa te dni so ga peljali v blaznico.

Odbita pritožba Iridentarjev. Kakor znano so Iridentarji lanskoto strašno upili zarad tega, ker je dejalsko podporno društvo šlo po mestu z razvito svojo zastavo; — stvar je prišla celo pred mestni in deželnim zbor in društvi »Unione di Ginnasticas« in »Operaja Triestina« sti se pritožili dalje na ministerstvo o tej zadevi, (to je zarad tega, ker se obema imenovanima društвoma ne dopušča, da bi hodili po mestu s svojima zastavama), a ministerstvo je pritožbo odibilo in imenovanu društvo sti vsled tega tožili pri državnem sodišču; ali zgubili pravdo, in »Šolobarda« se milo joče zarad te nesreče, ker bodo morali Iridentarji po mestu hoditi brez zastave, ali pa se zastavo v črnom platu povito.

Mi bi te ljudi milovali, ako bi bili sami pravčni; ker pa svojim slovenskim sodelovanjem ne privoščijo niti najmanjše veselice in v enomer ovi vlade, katero sicer sovražijo, zahtevajo, naj Slovencem prepoveduje vsako prostro dihanje, prav zato jutri moramo reči na vse grije, da se jim v tem obziru godi tako, kakor so zaslužili.

Politička zdrževanja. Iridentarji so se od nektaj zadrževali volitev v drž. zbor, s tem so hoteli dokazati svojim bratom onkraj Idrije, da ne priznavajo Avstrije in da smatrajo Primorsko deželo.

kakor le začasno in se silo Avstriji pri klopljeno. Tržaški Iridentarji, njihovo politično društvo »Progress« in iridentarski listi se tudi letos potezajo za zdrževanje;

pa ob enem jadkujejo in se jezje na njihove brate v Istri in na Goriškem, češ da

njihovo postopanje ni solidarno s Tržaško Iridento; ali tolajšo se zopet s tem, da

ni drugače mogoče zarad Slovanov, kateri bi potem preveč pridobili na veljavni

ako bi se jim v Istri in v Gorici postalo prostro poje. Najlepše pa je to, da Sior Poldeta Mauronerja in njegovo »Cikorijo« opravijo, češ da on je zvest Iridentarju v Cikorija, da je prava hči Progressova,

tudi potem, ko bi Sior Poldo kandidiral proti Nabergou in se dal voliti v državnem zbor.

Vendar pa »Šolobarda« ne veruje,

da bi Sior Poldo v resnici kandidiral, ako

premima vse polno svojih Cikorjaev v

okolici in bi lehk zmagal. Kedor pozna

naše Iridentarje, ta precej spozna, da

ni dopadalo grozje, ker ga ni mogla dočeti.

Sicer pa je tudi mogoče, da hočejo

Iridentarji nas omamiti in zazibati v ne-

skrbnost. Eno in drugo je zgubljen čas;

iz zaračno ponočnega potepanja;

57 letnega

Sior Poldo naj se le drž Iridentarjev in njihovih učeb. Nam zadostuje le izpoved »Šolobarda«, da je Cikorija v resnici Iridentarsko maslo, in s tem smemo tudi vsacega okoličana, kateri je še u tega društva, imenovati izdajico ne le svoje ožje domovine, temuč tudi Avstrijo.

In zopet Cikorija. Naši ljudje, ki so bili poprej najstrasnejši Cikorjaši, pričeli so odpadati od iste, ter jo kmalu vse zapustili, ker spoznali so, kam jih to društvo še dovede. Tako je pred nekaj dnevi odstopil oni Andreja Gunja iz Rocola, ki je svojo jezo zili na soročki s tem, da je ponoči iz postelje poskočil in dirjal za mladeniči, ki s mimo njegove hiše prepevali slov pesni. Tako ljuto sovraščo do našega naroda je vcepil vrogl

postopača Ivana D. iz Gorič pri Senožetah, ker se je vrnil v Trst, akoprem uže vedkrat iztrian.

Izpred sodnije. Brivec Ljudevit Modenese, hudi Iridentar, bil je te dni obsojen na 7 mesecev težke ječe zarad razširjenja Nj. veličanstva. Ko so mu namreč nek večer ukazali redarji, naj zapre svojo briwnico, ker je uže pozno, začel je proklinjati redarstvo, oblastnike in države najvišega poglavarja. — Takih ljudi je preveč v Trstu, zato pa imamo tako pogostoma enake odsodbe.

Iz Trebiča nam pišejo, da je tam neka agitacija za g. Burgstallerja proti g. Žicu in da je duša tej agitaciji baš oni čestiti gospod, ki je pred nekaterimi meseci ljudi nagovarjal, naj pošlje g. B. nezaupnico. — Trebence zdaj lově z raznim obeti; zvonove, popravljanja cerkve, vse to ljudem obečajo, ako bo to za bankoga lorda glasovali. — Ali je lepo, da se ljudje takoj lově? Naj bi še bilo, dokler bi bankski lord zavezaval se, da bode vse to iz svojega žepa plačal, ali je tak kavali? Še pošten kmet ne bo kaj obečal, kar gre na troške občinske denarnice. — Ali ni te gospode sram, da zase agitirajo na troške občine. Ako uže gospoda tako dela, kako se more zahtevati poštenost od kmeta? Trebenci so hoteli napraviti tudi lastno pevsko društvo, ali č. g. duhoven in g. vaški načelnik se temu protivita. — Zakaj to? V nenjem je bil v Trebiču tudi g. Živic, vsi volilec so ga prav dobro sprejeli ter mu izrekli svoje zaupanje; le pod njih so mu rekli, da se ga več ne upajo voliti, ker Italijani zanj ne marajo in se ne ozirajo niti njega predloge. Tudi ta razlog je lep. — Poštuju sami sebe, ne bomo žaloarde, ako hočemo, da nas bodo drugi spoštovali!

Osni snopič - Ljudske knjižnice je izšel. Nadaljuje se povest »Za očin doma« iz novega se začetja »Mati in sine«, češki spisal kanonik Vaclav Štulc, preložil Leopold Gorenjec-Podgoričan. Vsek zvezek velja 6 novč. in se dobri pri Leonu v Mariboru.

Vabilo. k LXVIII odborovi skupščini »Matica Slovenske« v sredo 29. aprila 1885. l. ob 9. uri populine v Matični hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevní red: 1. Potrditev zapisnikov o LXVII. odborovi seji in o XX. rednem velikem zboru. 2. Naznanila prvesedstva. 3. Volitev prvesednika, njegovih namestnikov, blagajnika in pregledovalca društvenih računov. 4. Volitev odborovih odsekov. 5. Poročilo tajnikova. 6. Poročilo gospodarskega odseka. 7. Posameznosti.

V Ljubljani 17. aprila 1885.

Peter Grasselli, prvesednik.

Kolera. Iz Egipta se preklicuje vest, da je v Kahiri vstala kolera in trdi se, da je zdravje ugodno; gotovo pa je vendar to, da na sudanski meji angleški vojaki zelo bolejajo da so bolnici polne in da se bolniki celo na Angleško pošljajo. — Iz Italije poročajo, da je ostala v provinci Bergamo kolera, da pa italijanska vlaščna dolična poročila zadržuje. Uradni italijanski časnik pa pravi, da je le 22. t. m. nek starec v bergamaškem okraju za kolero zbolel.

Nesreča. Novo, krasno gledališče v Šopardinu je 22. t. m. popolnoma pogorelo; še garderobe in knjižnice niso mogli oteti. Zavarovan je bilo za 300.000 gold, pri raznih družbah, pri Assicurazioni generali za 100.000 gld. — Reka Raba je 24. t. m. na obeh obrežjih pretrgala nasipe ter poplavila njive in travnike v Šopronskej rabskej županiji; v prvi županiji je tudi več sošek pod vodo. — V Richmondu v Ameriki je predzadnji petek pogorel cirkus; ogenj je vstal med predstavo; vse se je grjetlo proti izhodom in vstala je taka gnječa, da je bilo okoli sto osob zmečkanih. Zgorelo je nad petdeset konj, pet levov in več drugih redkih zverin. Cirkus je bil zavarovan za 600.000 dolarjev.

Indija ključ. Ljuboski časniki trdijo, da je ozemlje, kjer zdaj Rusi stojijo, Indija ključ. Okolo Herata, in sicer 100 angleških milij proti jugu, 70 proti zahodu in 120 milij proti severu, tedaj uža na ruskej zemlji, prostira se zelo rodovitna dežela, ki prideluje zelo veliko žita in redi obilo živine, da lahko preskrbuje 100.000 vojakov in je tedaj kakor nalašč pripravna za stalno operacijo v Indijo prodirajoče vojske. Druge take dežele niso nobene od hvalinskega morja do Herata, in tudi ne od Herata do indijske meje. Zato večji angleški in ruski generali pravijo temu ozemlju: Indija ključ. Prav zato so tudi Rusi en del te dežele zasedli in stojijo uže sredi rodovitne heratske okrajine; Angleški pa pri tem takem nikakor ne morejo dovoliti, da bi se menjalo določila na podlogi uti possidentis, ker s tem bi Rusi v roke dobili ključ Indije. Morebiti pa ga uže imajo in potem ga jim bo teško iz rok izviti.

Kraljevi prestol imenitnega francoskega kralja Ljudevita XIV. je bil zadnji teden v Parizu na javnej dražbi prodan. Cenjen je bil 25000 frankov, a nobeden ni hotel toliko zanj dati in prodan je bil za 6500 frankov. Sic transi gloria mundi!

Telefon mej Dunajem in Budimpeštom so zadnje dni poskušali. Včasih so se besede z Dunaja in nasproti umele, včasih pa ne, in to vsled tega, ker je brzjavni električni tok na telefon preveč vplival.

Tržno poročilo.

Kupčija je bila še pred 8 dnevi živahnja; ali te dni je postala zopet jako mlahova; nobenega zaupanja. Cene skoraj vsega blaga so ostale nespremenjene. — Dobra tendenca je le za sladkor, žito, petrolo in les. Prav tako so cene sena, kako visoke in se plačuje dobro seno še vedno po f.2. — Nadejati se je, da se sedanje negotovo stanje kmalu popravi in da potem kupčija zopet oživi.

Borsno poročilo.

Borsa jako nemirna, omahljiva, vsled tega so valute še vedno prav visoke; kurzi papirjev pa so danes viši, jutre niži; ali poloma se ni bat.

Dunajska Borsa

dne 28. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	80 gld	40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	80	65
Zlata renta	105	2
5% avst. renta	96	15
Delnice narodne banke	861	—
Kreditne delnice	281	25
London 10 lir sterlin	126	20
Napoleon	—	—
C. kr. cekini	9	97%
100 državnih mark	5	88

Postano.*

Podpis nujnim, da sem odstopil od društva Concordia inda nemam s tem društvom nobenega posla.

Trst, 23. aprila 1885.

Franc Zabukovec
trgovec v Trstu.

Dragi moji okoličanski bratje!

Jaz ubogi Anton Sferza-Šegala ribič dam vam vedeti, da so se moje oči dobro odprele; zato prosim vas odpuščanja, ako sem vam kedaj kako načelo naredil.

Zdaj jaz ubogi Šegala se odpovedujem hudiču in njegovemu napuhu in vsej Cikorji, pa prosim še druge zapeljane, da store enako ter naj z menoj vred zavpijo: »Živi Bog vse Slovane in našo milo Avstrijo, da se ubogi dečki na zgue.«

V Greti dne 25. aprila 1885.

Anton Sferza vulgo Šegala, ribič.

Mene podpisane so vpisali v »Concordio«, da nisem nič za to znaš, zato jaz jih, da nemam in nočem nič opraviti imeti s tem društvom. Jez trdim svojo narodno stvar, in se držim svojega materinega jezika, kar je edino pošteno in se nočem dati zapeljati skritim sovražnikom našega naroda, ter opominjam tudi druge zapeljane, da zapuste kriva poto. Sv. Ajozij 26. aprila 1885.

Marc Anton vulgo Kus.

* Za takova članke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon velevladnički Uredni.

Javne dražbe.

Trst, 25. dan aprila, 28. dan maja, in 25. dan junija t. l. posvetvo Girolamo Balda in rajnega Petra Meneghelli cenjeno na 7348 fr. 28 nov. 30. aprila, 30. maja in 30. junija t. l. posvetvo Martin Pregarec in Martina Kureta cenjeno na 967 fr. 86 nov.

Dob. beste Motor

Friedrich & Jaffé
Fabrik-Wien, III. Hauptstr. 109.

The Singer Manufacturing & Co

NOVA JORK

samo za

JEDAN FORINT

na čedan može se dobiti Šivaču maklinu -Singer original-, bez povišenja cene. Garancija 5 go l. Poduka u knidi badava.

The Singer Manufacturing & Co
Corso, Palazzo Salem.

Igra za maklinu »Singer« 3 novč. komad, ducet 30 novč. 2-10

Agencija za posredovanje
u službah i kod stanovanja

E. GEROMINI-JA

priskrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najugodnejšimi pogodbami.

Piazza Ponterosso br. 2. I. kat.

ŽELODČNE BOLEZNI
je mogoče HITRO in POPOLNOMA ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
edini in nedosegljivi želodčni pijadi.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži pripomorejo, niso nič druga, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno življajoč in želodčnu živco hitro krepljeno in č. pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevnim večje pršanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega učinka na prebavljene in želodčne, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporečujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivim sapi, gnusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatencu in vsakej bolezni v črevusu.

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev.

GLAVNA ZALOGA v LEKARNI

G. B. PONTONI
v GORICI.

Zaloge: v Trstu v lekarni G. B. Pontoni, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Pallaca.

LA FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento Austr. di Credito
per commercio ed industria.

VERSAMENTI IN CONTAANTI

Banconote:

3% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3½% * * * * * 8 *
3¾% * * * * * 30 *

Per le lettere di versamento attualmente in circolazione, il nuovo tasso d'interesse comincerà a decorrere dalli 27 corrente, 31 corrente e 22 Novembre, a seconda del rispettivo preavviso

Napoleoni:

3% annuo interesse verso preavviso di 30 giorni
3½% * * * * * 3 mesi
3¾% * * * * * 6 *

Banco Giro:

Banconote 2½%, sopra qualunque somma

Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia, Leopoli, Lubiana, Hermannstadt, Innsbruck, Graz, Salisburgo, Klagenfurt, Fiume Agram, franco spese.

Acquisti e Vendite

di Valori, divise e incasso coupons 1/2%

Anticipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirs.

Mediante apertura di credito a Londra

½% provvigione per 3 mesi,
effetti 6% interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da con-

Trieste, 1. Ottobre 1883 (82) —

C. k. priv. tovarna

L. Tedesco & C.

DUNAJ.

Tovarna v Požunu v Trstu Corso 709-2.

VELIKANSKA ZALOGA

popolnoma izdelanih **oblek** za gospode in **spalnih sukenj**,

obleka za dečka in majhne otroke,

plašče in obleke za deklice in otroke v najelegantnejši in najnovnejši modi.

Odlikovan na vseh svetovnih razstavah radi velike elegančnosti, solidnega dela in posebno nizke cene svojih izdelkov.

Vsa obleka je po najnovnejši modi upravljana iz najmodernejše robe, kakor pri vsem tem jako cene, skoravno fine in izvenredno fine vrste, vedno v vseh veličinah na razpolaganje, po čudno nizkejši 6-24 stalnej tovarški ceni

Filiala pri Tevarna v Prosnici